
Những sa lầy của Obama

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Việc Barack Obama được bầu lên làm Tổng Thống Hoa Kỳ được coi như một sự kiện lịch sử, với những kỳ vọng được đặt nhiều nơi người Tổng Thống da đen đầu tiên của Hoa Kỳ. Nhưng sau gần một năm cầm quyền, nhiều thất vọng đã xảy đến cho đa số cử tri bỏ phiếu cho Obama, vì những sa lầy hiện nay đang chìm đắm cho chính quyền của Obama trên mọi phương diện.

Trước hết, cuộc chiến tại Afghanistan càng ngày càng biến chuyển theo chiều hướng xấu. Hoa Kỳ tổn thất nhân mạng gia tăng với quân Taliban tấn công các căn cứ hẻo lánh và áp dụng các chiến thuật ôm bom tự sát hay đặt mìn làm quân đội Hoa Kỳ phải rút về các thành phố lớn, để lại vùng quê và các địa thế hiểm trở hoàn toàn do Taliban kiểm soát.

Chỉ huy trưởng quân lực Hoa Kỳ tại Afghanistan là tướng McChrystal đòi gia tăng quân số, gửi thêm 40,000 quân nữa để bình định xứ này. Yêu cầu của tướng McChrystal chính thức gửi đến cho Tổng Thống Obama đã cả mấy tháng nay, nhưng Obama vẫn chưa quyết định sẽ hành xử ra sao, dù họp tới họp lui với các cố vấn và bộ trưởng quốc phòng Gates, bộ trưởng ngoại giao bà Hillary Clinton, hội đồng an ninh quốc gia... đã nhiều lần. Cả 4 phương cách đưa ra về tăng quân nhiều hay ít, hay không tăng gì cả đều bị Obama cho là không xác đáng, cần phải bàn lại!!! Kết quả là có thể phải đến cuối tháng 12 Tổng Thống Obama mới quyết định được!

Trong khi đó TT Obama bị cả hai phía cực hữu và cực tả tấn công. Phe cực hữu của Cộng Hòa cho là Obama không quyết đoán được như Bush, không dám tăng quân để bình định Afghanistan làm nguy hiểm an ninh cho Hoa Kỳ nếu sau này Taliban thắng thế và Pakistan bất ổn bị sụp theo. Ngược lại phe cực tả cho là Obama đã phản lại lời hứa lúc tranh cử là dùng ngoại giao không dùng chiến tranh và sẽ cắt giảm chi tiêu quân sự. Ngoài ra vì chính phủ

của Tổng Thống Karzai của Afghanistan bị tố cáo là gian lận bầu cử và tham nhũng nặng, nhiều cố vấn và ngay cả phó tổng thống Biden đã chủ trương là nên rút quân về thay vì tăng thêm quân số. Đáng kể là tuần qua, ngay đại sứ của Hoa Kỳ tại Afghanistan là tướng hồi hưu Eikenberry đã đánh điện tử thủ đô Kabul cho Obama khuyến cáo không nên tăng quân vì chính quyền Karzai quá yếu kém và tham nhũng, không thể giúp Hoa Kỳ trong việc tự trị và sau này Hoa Kỳ có thể rút quân ra khỏi Afghanistan được.

Obama bị sa lầy tại Afghanistan vì lúc tranh cử đã tố cáo là Bush sai lầm gây ra cuộc chiến Iraq, không chú tâm đến chiến trường chính là Afghanistan. Vì thế khi mới lên nhậm chức, Obama đã ký ngay sắc lệnh gửi thêm 21,000 quân sang Afghanistan. Bây giờ với cuộc chiến ngày một suy đồi, tướng McChrystal đòi thêm 40,000 quân nữa, Obama như người há miệng mắc quai, không muốn gửi thêm quân sang nữa, nhưng đã lỡ mạnh miệng khi trước rồi, bây giờ khó đi đường rút lui! Ngoài ra những ước tính gần đây về phí tổn của cuộc chiến Afghanistan cho thấy nếu gửi thêm 40,000 quân sang, Hoa Kỳ sẽ phải chi thêm từ 40 tỷ đến 54 tỷ Mỹ Kim mỗi năm chỉ riêng cho việc gia tăng quân số này! Như thế tính đồ đồng, cứ gửi thêm một người lính sang đánh trận tại Afghanistan, chính phủ sẽ phải chi thêm 1 triệu đô la cho một người lính cho một năm!

Trong khi cuộc chiến Iraq may mắn đã ổn định phần nào và Hoa Kỳ bắt đầu tính chuyện rút quân về, có thể tiết kiệm được 26 tỷ Mỹ Kim cho năm 2010, nếu bây giờ đổ thêm quân sang Afghanistan, bao nhiêu tiền bớt đi được ở Iraq không những phải chi sang cho Afghanistan lại còn mất thêm gấp đôi! Như thế chi phí chung về quốc phòng cho năm 2010 với Obama sẽ tăng thành 734 tỷ Mỹ Kim, còn nhiều hơn cả mức 667 tỷ Mỹ Kim dưới thời Bush! Những hứa hẹn của Obama là cắt giảm chi tiêu quân sự, không giống như Bush, thành tiêu tan như mây khói, chỉ là lời hứa nhăng hứa cuội!

Afghanistan như thế đã trở thành bãi lầy cho Tổng Thống Obama, hơn nữa có triển vọng thành dây thắt cổ cho tân tổng thống, có thể ví với thời của tổng thống Lyndon Johnson và Việt Nam. Nếu thất bại nặng tại Afghanistan, Obama có cơ chỉ là tổng thống một nhiệm kỳ. Vì hiện nay với Afghanistan, Obama không thể đổ tội cho Bush làm hỏng chuyện như trường hợp khủng hoảng kinh tế. Khi ký sắc lệnh gửi thêm 21,000 quân sang lúc mới nhậm chức, Obama đã đương nhiên nhận Afghanistan là cuộc chiến tranh của mình. Thành công hay thất bại là do Obama lãnh cả, không thể đổ thừa cho ai được nữa!

Bãi lầy khác cho Obama là cải tổ y tế. Đây là chương trình nội địa ưu tiên số một của đảng Dân Chủ, muốn tạo ra bảo hiểm sức khỏe cho hầu hết dân chúng, một ước vọng của phe Dân Chủ đã từ hàng hơn 60 năm nay kể từ thời của Tổng Thống Roosevelt nhưng không làm được, khi cả Hạ Viện và Thượng Viện lẫn chức Tổng Thống đều do Dân Chủ kiểm soát. Nhưng dự thảo cho đạo luật cải tổ y tế đưa ra cả gần một năm nay bị bế tắc vì sự chống đối mạnh mẽ của giới bảo thủ và phá đám của đảng Cộng Hòa, tuy là thiếu số tại cả hai viện nhưng thế phá đạo luật này cho bằng được, nhất quyết không thể để cho thông qua.

Tuần lễ vừa qua, Hạ Viện đã bỏ phiếu thuận cho dự thảo về cải tổ y tế với số phiếu khít khao là 220 thuận, 215 chống mặc dù Dân Chủ có đa số hơn nhiều. Một số vài chục dân biểu Dân Chủ đã chống lại luật về cải tổ y tế và sau cùng bà Nancy Pelosi, thủ lĩnh Hạ Viện phải nhượng bộ về chuyện cầm chừng tiền chính phủ để phá thai, lúc đó mới chiêu dụ được những dân biểu của Dân Chủ chống phá thai bỏ phiếu thuận và dự luật mới được thông qua.

Những khó khăn ở Hạ Viện này cho thấy tại Thượng Viện, cải tổ về y tế khó lòng qua được. Vì Dân Chủ cần 60 phiếu để chống lại filibuster, tức

kiểu tranh luận của phe thiểu số để câu giờ và phá vỡ việc thông qua một đạo luật. Nhưng số Thượng Nghị Sĩ Dân Chủ và hai người độc lập thường theo Dân Chủ chỉ vừa đúng 60, trong đó Thượng Nghị Sĩ độc lập Joe Lieberman đã tuyên bố sẽ filibuster để chống đạo luật y tế nào có public option, tức chính phủ đứng ra bảo hiểm y tế cho dân để cạnh tranh với các hãng bảo hiểm tư nhân khác. Trong khi đó các dân biểu hay Thượng Nghị Sĩ cấp tiến của Dân Chủ nhất quyết phải đưa public option vào đạo luật cải tổ y tế, gọi đó mới đúng thực là cải tổ. Vì nếu không có chính phủ đứng ra bảo hiểm y tế cho dân, các hãng bảo hiểm tư nhân vẫn tiếp tục làm bậy và đầu lại hoàn đó.

Thủ lãnh Thượng Viện là Harry Reid muốn thông qua đạo luật cải tổ y tế trước cuối năm nay. Nhưng nhiều phần với các chống đối quá mạnh và không kiếm nổi 60 phiếu chống lại filibuster, điều này không thực hiện được. Điều nguy hiểm là càng để thời gian kéo dài lâu, các hãng bảo hiểm tung tiền ra lobby để chống đối, cộng với sự phá đám của phe Cộng Hòa, sẽ giết chết đạo luật cải tổ y tế như 15 năm trước, dưới thời của Tổng Thống Clinton, cải tổ y tế đã chết tức tưởi như thế!

Ngày 10 tháng 11 vừa qua, cựu tổng Thống Bill Clinton đã đặc biệt ra Quốc Hội để gặp các dân biểu và Thượng Nghị Sĩ Dân Chủ nhằm nhắc nhở là phải bỏ phiếu thông qua đạo luật cải tổ y tế mau chóng nếu không muốn chung số phận như thời 15 năm trước. Vì sau khi thất bại về chuyện cải tổ y tế, uy tín của Clinton đã xuống rất thấp, cũng như phe Dân Chủ đã thua nặng phe Cộng Hòa trong kỳ bỏ phiếu bầu lại Quốc Hội sau đó.

Điều này cho thấy Obama hiện đang lâm vào tình trạng sa lầy tại nội địa với chương trình cải tổ y tế. Obama bị phe bảo thủ cực hữu chống đối mạnh là lẽ đương nhiên. Nhưng ngay cả phe cấp tiến cũng không hài lòng, cho là Obama không can đảm để thúc đẩy đạo luật này, nhưng bộ quá nhiều. Nếu không thông qua được đạo luật này tại Thượng Viện, chắc chắn kỳ bầu cử tới của Quốc

Hội, phe Cộng Hòa sẽ thắng và có thể lấy lại đa số tại Quốc Hội, như đã xảy ra dưới thời Clinton trước kia. Lúc đó Obama sẽ còn bị bó tay hơn nữa và sẽ không còn làm được việc gì vì chủ trương của bảo thủ là làm sao để Obama thất bại, quốc gia muốn ra sao thì ra. Như Rush Limbaugh, được coi hiện nay là đại diện của Cộng Hòa, đã tuyên bố là hy vọng Obama sẽ thất bại, tuy không nói hẳn ra, có nghĩa Hoa Kỳ thất bại cũng không cần, chỉ cần hạ được tay Tổng Thống da đen, lấy lại Hoa Kỳ cho dân da trắng!!!

Nhiều phần phe Dân Chủ và Obama sẽ cố gắng để đưa ra được một đạo luật, không có phần public option, với hạn chế và ràng buộc đủ thứ, để không còn một chút nào có thể gọi là cải tổ và đầu lại hoàn đó! Tuy nhiên tương lai của Obama và đảng Dân Chủ nằm trong việc có đưa ra được một đạo luật về y tế hay không, nên sống chết cũng phải cố gắng để có một cái gì đó để giữ thể diện! Đây chính là một bãi lầy lớn cho Obama. Vì lúc đó sẽ lại bị phe cấp tiến quay mặt chống đối và không ủng hộ nữa, nhất là khi Obama ra tranh cử nhiệm kỳ 2!!!

Tóm lại, tuy hào quang của kỳ thắng cử tổng thống một năm trước vẫn còn lại phần nào, uy tín của Obama đã bị suy giảm khá nhiều và câu hỏi đã được đặt ra về khả năng lãnh đạo của người tổng thống da đen đầu tiên này. Những suy tính kéo dài quá lâu về cuộc chiến Afghanistan có thể là đặc điểm của một cân nhắc chín chắn, không muốn quyết định hấp tấp, nhưng cũng có thể là dấu hiệu của sự thiếu kinh nghiệm về lãnh đạo, nhất là về quân sự. Những hụt hẫng trong việc đưa ra đạo luật về cải tổ y tế cũng gây ra thắc mắc là Obama có thể chỉ có tài diễn thuyết, chiêu dụ đám đông bằng lời nói, nhưng về thực hành không được hiệu quả cho lắm!

Với nạn thất nghiệp hiện tại đã lên đến 10.2% và dân chúng càng lúc càng bi quan hơn cho tương lai, Tổng Thống Obama cần phải bắt đầu đạt được những thành quả cụ thể để đem lại niềm tin hơn cho dân Hoa Kỳ là có thể lèo lái quốc gia qua

khỏi những khó khăn hiện tại và đem đến một tương lai sáng lạng hơn như đã hứa hẹn trong thời gian ra tranh cử trước đây.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng
www.nguyendinhphung.com